

Årsrapporter 2019 FAM – for forskningsgruppen SMIL

Innholdsfortegnelse:

Bjørn Bjorvatn	2
Guri Rørtveit	14
Satya P. Sharma.....	17
Ingeborg Forthun.....	18
Jan Sture Skouen	19
Knut Eirik R Eliassen.....	21
Sverre Sandberg	23
Una Ørvim Sølvik	29
Siri Waage	31

ÅRSRAPPORT FAM 2019

NAVN: Bjørn Bjorvatn

Stilling og % i FAM i 2019: Professor 60%, hvorav 50% er frikjøpt for å lede koordinerende enhet i PraksisNett

Forskningsgruppe: SMIL

Vitenskapelige publikasjoner (med referee-bedømming)

1. Wilhelmsen-Langeland A, Saxvig IW, Johnsen EH, Marszalek MA, Andersen MIW, Sætre VK, Lundervold AJ, Vedaa Ø, Nordhus IH, Pallesen S, Bjorvatn B. Patients with delayed sleep-wake phase disorder show poorer executive functions compared to good sleepers. *Sleep Medicine* 2019; 54: 244-249. PMID: 30590307. Nivå 1.
2. Hagatun S, Vedaa Ø, Nordgreen T, Smith ORF, Pallesen S, Havik OE, Bjorvatn B, Thorndike FP, Ritterband LM, Sivertsen B. The short-term efficacy of an unguided internet-based cognitive-behavioral therapy for adults with insomnia: A randomized controlled trial with a 6-month nonrandomized follow-up. *Behavioral Sleep Medicine* 2019; 17: 137-155. PMID: 28345961. Nivå 1.
3. Hjørleifsson S, Bjorvatn B, Meland E, Rørtveit G, Hannestad YS, Bondevik GT. The when and how of the gynaecological examination. A survey among Norwegian general practitioners. *Scandinavian Journal of Primary Health Care* 2019; 37: 264-270. PMID: 31140330. Nivå 1.
4. Katsifaraki M, Nilsen KB, Christensen JO, Wærsted M, Knardahl S, Bjorvatn B, Härmä M, Matre D. Sleep duration mediates abdominal and lower-extremity pain after night work in nurses. *International Archives of Occupational and Environmental Health* 2019; 92: 415-422. PMID: 30417278. Nivå 1.
5. Vedaa Ø, Pallesen S, Erevik E, Svensen E, Waage S, Bjorvatn B, Sivertsen B, Harris A. Long working hours are inversely related to sick leave in the following 3 months: a 4-year registry study. *International Archives of Occupational and Environmental Health* 2019; 92: 457-466. PMID: 30406330. Nivå 1.
6. Zakariassen E, Waage S, Harris A, Gatterbauer-Trischler P, Lang B, Voelckel W, Pallesen S, Bjorvatn B. Causes and management of sleepiness among pilots in a Norwegian and an Austrian Air Ambulance service – a comparative study. *Air Medical Journal* 2019; 38: 25-29. Nivå 1. PMID: 30711081.
7. Lowden A, Öztürk G, Reynolds A, Bjorvatn B. Working Time Society consensus statements: Evidence based interventions using light to improve circadian adaptation to working hours. *Industrial Health* 2019; 57: 213-227. PMID: 30700675.
8. Garde AH, Harris A, Vedaa Ø, Bjorvatn B, Hansen J, Hansen ÅM, Kolstad HA, Koskinen A, Pallesen S, Ropponen A, Härmä M. Working hour characteristics and schedules among nurses in three Nordic countries – a comparative study using payroll data. *BMC Nursing* 2019; 18: 12. PMID: 30962763.
9. Vedaa Ø, Harris A, Erevik EK, Waage S, Bjorvatn B, Sivertsen B, Moen BE, Pallesen S.

Short rest between shifts (quick returns) and night work are associated with work related accidents. *International Archives of Occupational and Environmental Health* 2019; 92: 829-835. PMID: 30879132. Nivå 1.

10. Sørengaard TA, Karlsen H, Langvik E, Pallesen S, Bjorvatn B, Waage S, Moen BE, Saksvik-Lehouillier I. Insomnia as a partial mediator in the relationship between personality and future symptoms of anxiety and depression among nurses. *Frontiers in Psychology* 2019; 10: 901. PMID: 31105623. Nivå 2.
11. Steine IM, Skogen JC, Krystal JH, Winje D, Milde AM, Grønli J, Nordhus IH, Bjorvatn B, Pallesen S. Insomnia symptom trajectories among adult survivors of childhood sexual abuse: A longitudinal study. *Child Abuse & Neglect* 2019; 93: 263-276. PMID: 31129428.
12. Hetlevik Ø, Garre-Fivelsdal GD, Bjorvatn B, Hjørleifsson S, Ruths S. Patient-reported depression treatment and future preferences: an observational study in general practice. *Family Practice* 2019; 36: 771-777. PMID: 31215999. Nivå 2.
13. Flaa TA, Harris A, Bjorvatn B, Gundersen H, Zakariassen E, Pallesen S, Waage S. Sleepiness among personnel in the Norwegian air ambulance service. *International Archives of Occupational and Environmental Health* 2019; 92: 1121-1130. PMID: 31183552. Nivå 1.
14. Stangenes KM, Hysing M, Elgen IB, Halvorsen T, Markestad T, Bjorvatn B. Sleep problems are associated with behavioural problems and respiratory health in children born extremely preterm. A parental questionnaire study. *BMJ Paediatrics Open* 2019; 3: e000534. PMID: 31549000.
15. Buchvold HV, Pallesen S, Waage S, Moen BE, Bjorvatn B. Shift work and lifestyle factors: A 6-year follow-up study among nurses. *Frontiers in Public Health* 2019; 7: 281. PMID: 31750282.
16. Saxvig IW, Wilhelmsen-Langeland A, Pallesen S, Nordhus IH, Vedaa Ø, Bjorvatn B. Habitual sleep, social jetlag and reaction time in youths with delayed sleep-wake phase disorder. A case-control study. *Frontiers in Psychology* 2019; 10: 2569. PMID: 31781012. Nivå 2.
17. Baglioni C., Altena E, Bjorvatn B, Blom K, Bos T, Bothelius K, Devoto A, Espie C, Frase L, Gavriloff D, Hion T, Hoflehner A, Holzinger B, Järnefelt H, Jernelöv S, Johann A, Lombardo C, Nissen C, Palagini L, Peeters G, Perlis ML, Posner D, Schlarb A, Spiegelhalder K, Wichniak A, Riemann D. The European Academy for cognitive-behavioural therapy for insomnia: An initiative of the European Insomnia Network to promote implementation and dissemination of treatment. *Journal of Sleep Research* 2019; Dec 19: e12967. PMID: 31856367.
18. Matre D, Nilsen KB, Katsifaraki M, Waage S, Pallesen S, Bjorvatn B. Pain complaints are associated with quick returns and insomnia among Norwegian nurses, but do not differ between shift workers and day only workers. *International Archives of Occupational and Environmental Health* **in press**. PMID: 31691014.

19. Fetveit A, Straand J, Bjorvatn B, Kristoffersen ES. Self-reported sleeplessness in 12,655 persons living in the north of Norway: The Tromsø study. Sleep Science 2019; 12: 147-155. PMID: 31890089. Nivå 1.

Andre publikasjoner (inkludert bøker, bokkapitler, kronikker, abstrakter o.l.).

1. Bjorvatn B. Obstruktiv søvnapnè.
<http://nevro.legehandboka.no/handboken/sykdommer/sovnsykdommer/sykdommer-og-symptomer/obstruktiv-sovnapne/> NEL – Nevrologi. 2019.
2. Bjorvatn B. Insomni.
<http://nevro.legehandboka.no/handboken/sykdommer/sovnsykdommer/sykdommer-og-symptomer/insomni/> NEL – Nevrologi. 2019.
3. Bjorvatn B. Forsinket søvnfaselidelse.
<http://nevro.legehandboka.no/handboken/sykdommer/sovnsykdommer/sykdommer-og-symptomer/forsinket-sovnfaselidelse/> NEL – Nevrologi. 2019.
4. Bjorvatn B. Parasomnier.
<http://nevro.legehandboka.no/handboken/sykdommer/sovnsykdommer/sykdommer-og-symptomer/parasomnier/> NEL – Nevrologi. 2019.
5. Bjorvatn B, Kristoffersen ES, Halvorsen PA, Fors EA, Nilsen S, Rørtveit G. Ny infrastruktur for allmenntmedisinsk forskning. Tidsskrift for Den norske legeförening 2019; 139: 24-26. PMID: 30644691.
6. Bjorvatn B, Pallesen S. Søvnpsykiatri. I: Nevrologi og nevrokirurgi. Fra barn til voksen, 7. utg. Red: Helseth, Rootwelt og Harbo. Fagbokforlaget 2019, s. 391-401. ISBN: 978-82-450-2473-9.
7. Romslo JE, Bjorvatn B. Trøtthet utgjør en sikkerhetsrisiko. Sykepleien.no 2019
<https://sykepleien.no/meninger/innsjill/2019/02/trotthet-utgjor-en-sikkerhetsrisiko>
8. Bjorvatn B. Skiftarbeid og søvn. Slik mestrer du nattarbeid og uregelmessig arbeidstid. Fagbokforlaget 2019, 174 sider. ISBN: 978-82-450-2523-1.
9. Bjorvatn B. Prioriterer du å få nok søvn? Mediaplanet, utgitt i Dagbladet 2019.
10. Romslo JE, Bjorvatn B. Ikke undervurder betydningen av en god natts søvn. Bergensavisen 2019, 28. februar.
11. Engstrøm M, Aarrestad S, Eldøen G, Alme A, Bjørge T, Miljeteig H, Bjorvatn B, Knudsen S, Indrekvam S, Nilsen KB. Anbefalinger for utførelse av objektive søvnundersøkelser. SØVN 2019; 11(1): 8-13.
12. Bjorvatn B. Hvordan ivaretar Nasjonal kompetansetjeneste for søvnpsykiatri sitt mandat? SØVN 2019; 11(1): 4-5.
13. Bjorvatn B. Søvnpsykiatri (revidert). Fagarbeider for Norsk Elektronisk Legehåndbok

(NEL), 2019.

14. Aasnæs TW, Waage S, Blytt KM, Bjorvatn B. Evaluering av Nasjonal søvnkonferanse og tidsskriftet SØVN. SØVN 2019; 11(2): 16-19.
  15. Bjorvatn B. God helse gjennom bedre søvn. SØVN 2019; 11(2): 4-5.
- Resten er abstrakter:
16. Hetlevik Ø, Garre-Fivelsdal GD, Bjorvatn B, Hjørleifsson S, Ruths S. Patient-reported treatment preferences in case of future depression. Nordisk kongress i allmennmedisin. Danmark 2019.
  17. Katsifaraki M, Nilsen KB, Christensen JO, Wærsted M, Knardahl S, Bjorvatn B, Härmä M, Matre D. The association between shift intensity and headache in nurses. SASP conference, Oslo april 2019.
  18. Blytt KM, Flo E, Erdal A, Bjorvatn B, Husebo B. Pain, depression and their association with sleep in nursing home patients with advanced dementia – a cross-sectional study. Nordic Sleep Conference, Oslo, 2019.
  19. Flaa TA, Harris A, Bjorvatn B, Gundersen H, Zakariassen E, Pallesen S, Waage S. Sleepiness among personnel in the Norwegian air ambulance service. Nordic Sleep Conference, Oslo, 2019.
  20. Lundetræ RS, Saxvig IW, Lehmann S, Bjorvatn B. Effect of continuous positive airway pressure treatment on anxiety and depression in patients with obstructive sleep apnea. Nordic Sleep Conference, Oslo, 2019.
  21. Buchvold H, Pallesen S, Waage S, Moen BE, Bjorvatn B. Shift work and lifestyle factors: A six-year follow-up study among nurses. Nordic Sleep Conference, Oslo, 2019.
  22. Stangenes K, Hysing M, Elgen IB, Halvorsen T, Markestad T, Bjorvatn B. Sleep problems are associated with mental and respiratory health in children born extremely preterm. Nordic Sleep Conference, Oslo, 2019.
  23. Saxvig IW, Wilhelmsen-Langeland A, Pallesen S, Nordhus IH, Vedaa Ø, Bjorvatn B. Time of day effects in reaction time in students with delayed sleep-wake phase disorder. Nordic Sleep Conference, Oslo, 2019.
  24. Bjorvatn B, Berge T, Lehmann S, Pallesen S, Saxvig IW. No effect of a self-help book for insomnia in patients with obstructive sleep apnea and comorbid chronic insomnia – a randomized controlled trial. Nordic Sleep Conference, Oslo, 2019.
  25. Saxvig IW, Lehmann S, Aurlien H, Gulati S, Bjorvatn B. Registry for sleep disorders at Centre for Sleep Medicine – an update. Nordic Sleep Conference, Oslo, 2019.
  26. Flaa TA, Harris A, Bjorvatn B, Gundersen H, Zakariassen E, Pallesen S, Waage S. Sleepiness among Pilots and Helicopter Emergency Medical Service Crew Members in the Norwegian Air Ambulance Service. Shiftwork & Working Time, Idaho, USA, 2019.

27. Buchvold H, Pallesen S, Waage S, Moen BE, Bjorvatn B. A prospective study on shift work and lifestyle factors among nurses. Shiftwork & Working Time, Idaho, USA, 2019.
28. Katsifaraki M, Nilsen KB, Christensen JO, Wærsted M, Knardahl S, Bjorvatn B, Härmä M, Matre D. The association between shift intensity and low back pain in nurses. Shiftwork & Working Time, Idaho, USA, 2019.
29. Waage S, Pallesen S, Harris A, Moen BE, Bjorvatn B. Shift work disorder among Norwegian nurses – a two year follow-up study. Shiftwork & Working Time, Idaho, USA, 2019.
30. Sunde E, Mrdalj J, Pedersen TT, Thun E, Grønli J, Harris A, Bjorvatn B, Waage S, Pallesen S. Effects of Nocturnal Light Intensity on Adaptation to Simulated Night Shifts: A Counterbalanced Crossover Study. Shiftwork & Working Time, Idaho, USA, 2019.
31. Steine I, Winje D, Krystal JH, Milde AM, Bjorvatn B, Nordhus IH, Grønli J, Pallesen S. Associations between sexual abuse victimization, perceived social support and mental health symptoms: Findings from a representative population sample and a community sample of childhood sexual abuse survivors. Annual Convention of the International Society for Traumatic Stress Studies (ISTSS), 2019.
32. Bjorvatn B, Olufsen IS, Sørensen ME. The ICSD-3/DSM-5 diagnostic criteria for insomnia reinforce the association between insomnia, anxiety and depression. World Sleep 2019, Vancouver, Canada.
33. Lundetræ RS, Saxvig IW, Lehmann S, Bjorvatn B. Effect of Treatment with Continuous Positive Airway Pressure on Anxiety and Depression in patients with Obstructive Sleep Apnea. World Sleep 2019, Vancouver, Canada.
34. Waage S, Pallesen S, Harris A, Moen BE, Bjorvatn B. A two year follow-up study of shift work disorder among Norwegian nurses. World Sleep 2019, Vancouver, Canada.
35. Rørtveit G, Halvorsen P, Bjorvatn B, Bellika JG. The Norwegian Primary Care Research Network: A possibility for international collaboration. GRIN, September, 2019.
36. Dyrberg H, Bjorvatn B, Speed MS, Larsen ER. Effect of group cognitive behavioral therapy for insomnia in outpatients with major depression. World Sleep 2019, Vancouver, Canada.

Pågående veiledning av phd-kandidater (navn, tittel på prosjektet, yrke, dato for begynnelsen og slutt)

Hovedveileder for Kristine Stangenes på doktorgradsprosjekt om «Søvn hos ekstremt premature». Finansiert av midler fra Extrastiftelsen. Startet i 2015.

Medveileder for Trygve Jonassen på doktorgradsprosjekt om «Consequences of obstructive lung function and sleep apnea; trifle or tragedy?». Finansiert av midler fra MOFA fra høsten 2017.

Medveileder for Erlend Sunde på doktorgradsprosjektet «Bright light for adaptation to night work: Shift work simulation experiments». Finansierte av midler fra Psykologisk Fakultet. Startet høsten 2016.

Hovedveileder for Hogne Buchvold på doktorgradsprosjektet «Skiftarbeid og nattarbeid: Påvirkning på vekt og metabolske sykdommer». Finansierte av midler fra Allmenntmedisinsk Forskningsfond (AMFF) fra høsten 2017.

Medveileder for Kjersti Gjerde på doktorgradsprosjektet «Adherence and treatment outcome of oral appliance treatment for obstructive sleep apnea». Finansierte av MOFA, UiB fra høsten 2017.

Medveileder for Ulrik L. Opsahl på doktorgradsprosjektet “Acoustic pharyngometry to improve the treatment effect of oral appliance therapy in obstructive sleep apnea patients”. Finansierte av UiB (dobbelkompetanseløp).

Medveileder for Tine Almenning Flaa på doktorgradsprosjektet «Søvn og tretthet blant redningsmenn og piloter i luftambulansetjenesten». Finansierte av NLA fra januar 2018.

Medveileder for Louise Bjerrum på doktorgradsprosjektet «The effect of different light modes on cognitive performance in dementia». Finansierte av UiB fra høsten 2019.

Medveileder Jon Arild Aakre på doktorgradsprosjektet «Online intervention of sleep and its effect on cognitive performance in mid-life and old age. PROTECT – an online platform for prevention studies, SESAM, Helse Stavanger/University of Exeter, England. Fra høsten 2019.

Avlagte doktorgrader i 2019

18.6.2019: Medveileder for Kjersti Blytt, PhD med avhandlingen “Sleep in Nursing Home Patients: Clinical Assessment and the Effects of Pain Treatment on Sleep”, Institutt for global helse og samfunnsmedisin, UiB. PhD utgår fra ALFO.

Pågående veiledning av forskerlinjestudenter, medisinstudentoppgaver og master

2017-: Hovedveileder for Ragnhild Stokke Lundetræ om søvnapne og parasomnier. Forskerlinjestudent og hovedoppgave.

2018-: Hovedveileder for Vilde Jørgensen og Ingrid Bjørøy om søvn. Hovedoppgave.

Søknad om forskningsmidler i 2019:

Phd-stipendsøknader:

AMFF, Hogne Buchvold, hovedveileder. Innvilget 50% stilling.

NFR, samarbeidspartner (Harris, psyk.fak. hovedsøker), VAM-programmet, vår: “Towards a sustainable work force in the healthcare sector for the 21st century: Health-promoting Work Schedules (HeWoS)”. Innvilget, 9,7 mill.

Helse Sør-Øst, samarbeidspartner (Barrett, UiO hovedsøker): “Opening the Curtains for Better Sleep in Psychotic Disorders”. Ikke innvilget.

Helse Vest: Phd-søknad, samarbeidspartner (Saxvig, Helse Bergen hovedsøker): "School start-times and sleep duration in Norwegian high school students. Implications for health, behaviour and academic performance". Ikke innvilget.

Helse Vest, samarbeidspartner (Husebye, Helse Bergen hovedsøker): "Dynamic hormone diagnostics (DYNAMIC HORMONE)". Ikke innvilget.

Helse Vest, samarbeidspartner (Aarsland): "Identifying potentially modifiable risk factors of accelerated age-related cognitive decline in Norway: Building an online platform for prevention studies". Ikke innvilget.

Helse Vest, samarbeidspartner (Testad/Aakre): "Online intervention of sleep and its effect on cognitive performance in mid-life and old age. PROTECT – an online platform for prevention studies". Ikke innvilget.

Forelesning på videre- og etterutdanningskurs:

- Januar: 45 min om søvn og søvnsykdommer, psykiatrikurs (VEU), Bergen. Målgruppe: helsepersonell og andre faggrupper, alle regioner.
- Februar: 3 t om søvn og søvnsykdommer, RELIS-kurs (VEU), Oslo. Målgruppe: helsepersonell og andre faggrupper, alle regioner.
- Mars: 60 min om hypersomnier, klinisk nevrofysiologisk avdeling, HUS. Målgruppe: helsepersonell og andre faggrupper, egen region.
- April: 4 t om søvn og søvnproblemer hos barn og ungdom, fagdag Sykehuset Telemark, Skien. Målgruppe: helsepersonell og andre faggrupper, flere regioner.
- Mai: 2 t om søvn hos eldre, obligatorisk kurs for LIS i geriatri (VEU), Bergen. Målgruppe: helsepersonell og andre faggrupper, alle regioner.
- September: Kursledelse, 2 x 45 min foredrag + 5 x 30 min foredrag om søvn og søvnsykdommer, kurs for sykehusleger (VEU), Bergen. Målgruppe: helsepersonell og andre faggrupper, alle regioner.
- September: 45 min om søvn og søvnsykdommer, psykiatrikurs (VEU), Bergen. Målgruppe: helsepersonell og andre faggrupper, alle regioner.
- November: 2 t (video) om søvn og søvnsykdommer, Pediatriskurs (VEU), Tysvær. Målgruppe: helsepersonell og andre faggrupper, flere regioner.
- November: 1 t om søvnsykdommer, Private nevrologers selskap, Oslo. Målgruppe: helsepersonell og andre faggrupper, alle regioner.
- November: 2 t om søvn og søvnlidelser, Psykiatrikurs (VEU), Bergen. Målgruppe: helsepersonell og andre faggrupper, alle regioner.
- November: Kursleder og 9 forelesninger om 'Søvn og søvnproblemer i klinisk praksis. Utredning og behandling', todagerskurs i Bergen (VEU). Målgruppe: helsepersonell og andre faggrupper, alle regioner.

Deltakelse i kurs i universitetspedagogikk, for eksempel IGS undervisningsseminar (25. mars eller 23. okt), videogrupperlederkurs ell.

Pågående forskningsprosjekter (prosjektleder og tittel)

Prosjektleder: Ståle Pallesen/Bjørn Bjorvatn/Siri Waage.

Tittel: Søvn, skiftarbeid og helse blant sykepleiere.

Ansvarlig institusjon: Helse Bergen/Uib.

Deltakelse fra andre helseregioner: Helse Sør-Øst, Helse Midt, Internasjonal.

Oppstartsår: 2007.

Forventet prosjektslutt: 2029.

Prosjektleder: Bjørn Bjorvatn.

Tittel: Søvnapne og komorbide somatiske og psykiske lidelser.

Ansvarlig institusjon: Helse Bergen/Uib.

Deltakelse fra andre helseregioner: Helse sør-øst, helse midt

Oppstartsår: 2015.

Forventet prosjektslutt: 2022.

Prosjektleder: Bjørn Bjorvatn/Kristine Stangenes

Tittel: Søvn hos ekstremt premature barn.

Ansvarlig institusjon: Helse Vest

Deltakelse fra andre helseregioner: Helse sør-øst.

Oppstartsår: 2015.

Forventet prosjektslutt: 2020.

Prosjektleder: Arne Fetveit.

Tittel: Epidemiologisk undersøkelse av søvnproblemer. Tromsø-undersøkelsen.

Ansvarlig institusjon: Uio.

Deltakelse fra andre helseregioner: helse nord, helse sør-øst, helse vest

Oppstartsår: 2006.

Forventet prosjektslutt: 2022

Prosjektleder: Bjørn Bjorvatn.

Tittel: Søvn og skiftarbeid (WOW-prosjektet).

Ansvarlig institusjon: Uib.

Deltakelse fra andre helseregioner: Helse Sør-øst, Helse Midt, Internasjonal.

Oppstartsår: 2015.

Forventet prosjektslutt: 2020.

Prosjektleder: Dagfinn Matre.

Tittel: Søvn og smerte hos sykepleiere.

Ansvarlig institusjon: STAMI.

Deltakelse fra andre helseregioner: Helse Vest, Helse sør-øst, Helse midt, Internasjonal.

Oppstartsår: 2014.

Forventet prosjektslutt: 2021.

Prosjektleder: Bjørn Bjorvatn

Tittel: Soveromsvaner i den norske befolkning.

Ansvarlig institusjon: Helse Vest.

Deltakelse fra andre helseregioner: Helse Midt.

Oppstartsår: 2016.

Forventet prosjektslutt: 2020.

Prosjektleder: Gunhild Nordbø Marthinsen/Liv Fegran
Tittel: Søvn, helse og livskvalitet hos foreldre etter fødsel.
Ansvarlig institusjon: Universitetet i Agder og Oslo Met Universitet
Deltakelse fra andre helseregioner: Helse Vest
Oppstart: 2019.
Forventet prosjektslutt: 2024.

Prosjektleder: Bjørn Bjorvatn
Tittel: Hodepine blant skiftarbeidere.
Ansvarlig institusjon: Helse Vest.
Deltakelse fra andre helseregioner: Helse Sør-Øst.
Oppstartsår: 2017.
Forventet prosjektslutt: 2020.

Prosjektleder: Bjørn Bjorvatn
Tittel: Restless legs i norsk allmennpraksis.
Ansvarlig institusjon: UiB.
Deltakelse fra andre helseregioner: nei
Oppstart: 2018.
Forventet prosjektslutt: 2020.

Prosjektleder: Ingvild W. Saxvig
Tittel: Søvn blant ungdom.
Ansvarlig institusjon: Helse Vest/UiB
Deltakelse fra andre helseregioner: nei
Oppstartsår: 2019.
Forventet prosjektslutt: 2024.

Prosjektleder: Bjørn Bjorvatn
Tittel: Effekt av en selvhjelpsbok for insomni på hypnotikabruk i allmennpraksis.
Ansvarlig institusjon: UiB.
Deltakelse fra andre helseregioner: nei
Oppstart: 2019.
Forventet prosjektslutt: 2023.

Prosjektleder: Bjørn Bjorvatn/Ingeborg Forthun
Tittel: Insomni og infeksjoner i norsk allmennpraksis.
Ansvarlig institusjon: UiB.
Deltakelse fra andre helseregioner: nei
Oppstart: 2019.
Forventet prosjektslutt: 2022.

Prosjektleder: Bjørn Bjorvatn
Tittel: Effekt av en selvhjelpsbok om mestring av skiftarbeid.
Ansvarlig institusjon: UiB.
Deltakelse fra andre helseregioner: Helse Vest
Oppstart: 2020.
Forventet prosjektslutt: 2025.

Deltakelse i ”tverrfaglig”¹ forskningsprosjekter (utover FAM)

Ja, en rekke slike tverrfaglige forskningsprosjekter, noe publikasjonslisten og pågående forskningsprosjekter dokumenterer. Kort oppsummert:

Samarbeid med Bente E. Moen (skiftarbeid) og Grethe Tell (HUSK) ved IGS.

Samarbeid med klinisk institutt 1 og 2 om prosjekter innen søvnapne og søvn hos premature.

Samarbeid med psykologisk fakultet (Ståle Pallesen, Elisabeth Flo, Inger Hilde Nordhus).

Samarbeid med Dagfinn Matre og hans miljø ved STAMI (smerte og søvn).

Samarbeid med Arne Fetveit og hans miljø ved UiO (søvn i Tromsø-undersøkelsen).

Samarbeid med Pål Jåbekk, Oslo Metropolitan University (søvn og styrketrening).

Samarbeid med Torbjørn Elvsåshagen, UiO om søvn, depresjon og plastistitet.

Internasjonalt samarbeid på forskning- eller undervisningsprosjekter

Ja, flere av forskningsprosjektene involverer internasjonalt samarbeid, se publikasjonsliste og pågående forskningsprosjekter.

Medieoppslag: 76 i alt

- 2.2.19: www.kk.no/helse/derfor-kan-mikrosovn-vaere-farlig---og-slik-unngar-du-det/70693370
  - 4.2.19: www.kk.no/helse/sliter-du-med-a-sta-opp-om-morgenen/70721983
  - 12.2.19: NRK P2 radio, Ekko (1 time), om søvn.
  - 17.2.19: www.dagbladet.no/mat/okende-sovnproblemer-for-nordmenn---kan-skyldes-det-bla-lyset/70737735
  - 17.2.19: dagbladet.no om læring under søvn
  - 17.2.19: nettavisen.no om læring under søvn
  - 17.2.19: Romsdals budstikke om læring under søvn
  - 17.2.19: dagbladet.no om kaffe og søvn
  - 18.2.19: forskning.no om læring under søvn
  - 18.2.19: Sunnmørsposten om å lære i søvne.
  - 25.2.19: nrk hordaland om barn og utesøvn.
  - 26.2.19: nrk hordaland (radio) om skiftarbeid og søvn.
  - 9.3.19: Dagbladet om lite søvn og vektøkning.
  - 9.3.19: VG om søvnapne.
  - 11.3.19: <https://www.kk.no/mamma/svaert-mange-tenaringer-gar-rundt-med-permanent-jetlag/70838719>
  - 15.3.19: Norsk ukeblad om søvn og søvnproblemer.
  - 18.3.19: kk.no om søvn hos småbarnsforeldre.
  - 23.3.19: VG om søvnproblemer.
  - 25.3.19: www.nrk.no/livsstil/kviknar-du-til-like-for-leggetid_-slik-klarar-du-a-ga-til-sengs-i-tide-1.14485129
  - 26.3.19: Dagbladet om at søvnevansker gjør deg syk.
  - 29.3.19: Allers om å stå opp om morgenen.
  - 1.4.19: Aftenposten om sommertid.
-

- 3.5.19: FriFagbevegelse.no om sein-tidlig-vakter.
- 4.5.19: Dagbladet om søvn og sovemedisiner.
- 5.5.19: Bioingeniøren om skiftarbeid og søvn.
- 7.5.19: Aftenposten og BT om søvnproblemer i eksamenstiden.
- 7.5.19: Bergensavisen om skiftarbeid og søvn.
- 8.5.19: Resett.no om søvn blant studenter.
- 8.5.19: Bergensavisen om quick returns.
- 9.5.19: Dagsavisen om quick returns.
- 9.5.19: Nationen om søvn blant studenter.
- 16.5.19: Arbeidsmanden om sein-tidlig-vakter.
- 28.5.19: Drammens Tidende om søvnproblemer hos fotballspiller.
- 30.5.19: Fagbokpodden (podkast) om Ungdomssøvnnsboken.
- 1.6.19: Dagbladet Pluss om sovemedisiner.
- Nr. 2, 2019: Bladet Helsefagarbeideren om god søvn.
- 6.6.19: Dagbladet avis om sovemedisiner.
- 19.6.19: Bioingeniøren om quick returns.
- 19.7.19: Aftenposten om 5 effektive søvnråd.
- 19.7.19: Bergens tidende om søvn og søvnproblemer.
- 22.7.19: dinside.no om å sove i varmen.
- 24.7.19: Fædrelandsvennen om søvnråd.
- 26.7.19: TV2.no om søvn i varmen.
- 27.7.19: Dagbladet om varmt bad før sengetid.
- 29.7.19: Fædrelandsvennen om sovemidler blant ungdommer.
- 31.7.19: Trd.by om søvnmidler blant ungdommer.
- 3.8.19: Stavanger Aftenblad om sovemidler blant ungdommer.
- 6.8.19: Bergens Tidende om søvn og søvnproblemer.
- 14.8.19: Hjerneverket, Podkast om «God søvn – bedre hjernehelse» (hjernepodden).
- 22.8.19: Romerikes Blad om vinterdepresjon.
- 24.8.19: kk.no om søvn og koffein.
- 25.8.19: Østlandets Blad Pluss om vinterdepresjon.
- 31.8.19: kk.no om Ferbers metode <https://www.kk.no/mamma/flere-eksperter-er-skeptiske-til-den-sakalte-cry-it-out-metoden/71505761>
- Sept-19: Diabetes blad om søvn.
- 14.9.19: Romerikes Blad om høstmørket.
- 27.9.19: sykepleien.no om søvn og skiftarbeidsboken.
- 11.10.19: forskning.no/depresjon-hjernen-naturvitenskap/eksperter-anbefaler-tur-i-skogen-for-a-forebygge-vinterdepresjon/1575294
- 17.10.19: klikk.no om parasomnier <https://www.klikk.no/helse/dette-vil-du-virkelig-ikke-oppleve-mens-du-sover-6825890>
- 18.10.19: Norsk Ukeblad om søvn.
- 19.10.19: KK om døgnrytmeforskjeller i parforhold.
- 20.10.19: abcnyheter.no vinterdepresjon.
- 25.10.19: Aftenposten+Midsundingen+Resett+Vigga om hjerteinfarkt i forbindelse med sommertid/vintertid.
- 26.10.19: BT + Gudbrandsdølen Dagingen om hjerteinfarkt og sommertid/vintertid.
- 26.10.19: Dagbladet om overgangen til vintertid.
- 26.10.19: ABCnyheter + Firda Tidend + VG Nett om overgangen til vintertid.
- 26.10.19: TV2 Nyhetskanalen om overgangen til vintertid.
- 28.10.19: Hardanger Folkeblad + Laagendalsposten om problemer ved sommertid/vintertid.

29.10.19: Nationen om overgangen til vintertid.
29.10.19: NRK Sørlandet Radio om sommertid/vintertid.
31.10.19: Nordlys + Porsgrunns Dagblad + Fredriksstad Blad om mørketiden.
19.11.19: Dagbladet om høneblunder på dagtid.
22.11.19: Dagbladet om restless legs.
5.12.19: VG om søvn og gener.
6.12.19: Ås Avis om vinterdepresjon.
8.12.19: Dagbladet.no om sommertidsundersøkelsen.
12.12.19: TV2 Helsekontrollen om søvn.

Leder/administrasjonsansvar: Hva er du ansvarlig for innen FAM, IGS eller UiB?

Leder av forskningsgruppen SMIL.

Leder/administrativt ansvar av FAMFIB.

Leder av koordinerende enhet, PraksisNett.

Styrerepresentant i AMFF (fra 2020).

Annen aktivitet:

Leder av Nasjonal kompetansetjeneste for søvnsykdommer (www.sovno.no), lungeavdelingen, Haukeland Universitetssjukehus.

Leder av Senter for søvnmedisin, lungeavdelingen, Haukeland Universitetssjukehus.

Startet, og jobber ved Bergen søvnsenter (fra 1996). Behandler pasienter med alle typer av søvnproblemer.

Forfatter av bøkene «Bedre Søvn», «Søvnsykdommer», «Ungdomssøvn» og «Skiftarbeid og søvn».

Forfatter av søvnkapitlene i Norsk Elektronisk Legehåndbok.

Forfatter av søvnkapittelet i Norsk legemiddelhåndbok.

Forfatter av søvnkapitlene i lærebøkene i «Allmenntidmedisin», «Psykiatri» og «Nevrologi».

Medlem av Editorial board i SLEEP (Journal of sleep and sleep disorders research).

Medlem av Advisory editorial board, Journal of Sleep Research.

Somnologist – Expert in Sleep Medicine (bestått Europeisk eksamen).

Medlem av Norsk forening for søvnmedisin (NOSM).

Bedømmelse av søkere til vitenskapelige stillinger:

Postdoktor i klinisk psykologi, psykologisk fakultet, UiB, 4 søkere.

Stipendiat (3 år) i klinisk psykologi, psykologisk fakultet, UiB, 9 søkere.

Stipendiat (4 år) i klinisk psykologi, psykologisk fakultet, UiB, 8 søkere.

Postdoktor i epidemiologi (PraksisNett), IGS; UiB, 6 søkere.

ÅRSRAPPORT FAM 2019

NAVN: Guri Rørtveit

Stilling og % i FAM i 2019: Instituttleder, professor, faglig tilhørighet i FAM

Forskningsgruppe: SMIL

1. Vitenskapelige publikasjoner (med referee-bedømming)
  - Belayneh T, Gebeyehu A, Adefris M, Rørtveit G, Awoke T. Pelvic organ prolapse in Northwest Ethiopia: A population-based study. E-pub ahead of print *Int Urogynecol J* 2019
  - Hafting M, Gullbrå F, Anderssen N, **Rørtveit G**, Smith-Sivertsen T, Malterud K. Burdened parents sharing their concerns for their children with their doctor. The impact of trust in general practice: a qualitative study. *Scand J Prim Health Care* 2019;1-8 (e-pub ahead of print)
  - Hjørleifsson S, Bjorvatn B, Meland E, **Rørtveit G**, Hannestad YS, Bondevik GT. The when and how of the gynaecological examination. A survey in Norway focusing on the sex of the general practitioner. *Scand J Primary Health Care* 2019 e-pub ahead of publication
  - Belayneh T, Gebeyehu A, Adefris M, **Rørtveit G**. A systematic review of the psychometric properties, cross-cultural translations and adaptations of the Prolapse Quality of Life (P-QoL) questionnaire. *Int Urogynecol J* 2019;30:1989-2000 <https://doi.org/10.1007/s00192-019-03920-1>
  - Litleskare S, **Rørtveit G**, Eide GE, Emberland KE, Hanevik K, Langeland N, Wensaas K-A. Quality of life and its association with irritable bowel syndrome and fatigue ten years after giardiasis. *Neurogastroenterol Motil* 2019;e13559. doi.org/10.1111/nmo.13559
  - Emberland KE, Wensaas K-A, Litleskare S, **Rørtveit G**. Consultations for gastroenteritis in general practice and out-of-hours services in Norway 2006-2015. *Family Practice* 2019;36:614-20
  - Belayneh T, Gebeyehu A, Adefris M, **Rørtveit G**, Genet T. Translation, transcultural adaptation, reliability and validation of the Pelvic Organ Prolapse Quality of Life (P-QoL) in Amharic. *Health and Quality of Life Outcomes* 2019;17:12 <https://doi.org/10.1186/s12955-019-1079-z>
  - Hafting M, Gullbrå F, Anderssen N, **Rørtveit G**, Smith-Sivertsen T, von Doesum K. Overcoming clinician and parent ambivalence: General practitioners' support of children of parents with physical or mental illness and/or substance abuse. *Front Psychiatry* 2019;9:724. doi: 10.3389/fpsy.2018.00724
2. Andre publikasjoner (inkludert bøker, bokkapitler, kronikker, abstrakter o.l.).
  - Bjorvatn B, Straand J, Halvorsen P, Fors EA, Kristoffersen ES, **Rørtveit G**. Ny infrastruktur for allmennmedisinsk forskning. *Tidsskr Nor Lægeforen* 2019;139: doi: 10.4045/tidsskr.18.0689
3. Pågående veiledning av phd-kandidater
  - Hovedveileder for lege Knut Erik Emberland i ph.d.-prosjekt om gastroenteritt i allmennpraksis. UiB-stipend. En artikkel publisert

4. Avlagte doktorgrader i 2019
  - Hovedveileder for lege Sverre Litleskare i ph.d.-prosjekt om senfølger etter giardia-epidemien. UiB-stipend. Disputerte august 2019
5. Pågående veiledning av forskerlinjestudenter, medisinstudentoppgaver og master
  - Hovedveileder for Leo Larsen, forskerlinjestudent, prosjekt om luftveisinfeksjoner i primærhelsetjenesten
6. Søknad om forskningsmidler i 2019: Registrert hver søknad med info om:
  - a. Kilde (AMFF, AFU, UiB/NFR/Helse Vest/EU/fond/andre kilder)
Regionalt forskningsfond, Alrek helseklynge, UiB
  - b. Søknadssum (omtrent)
250.000, 100.000, 50.000
  - c. Hva du søkte for (PhD, felt arbeid, reiser, osv)
Drift av prosjekt
  - d. Fått midler?
50.000 fra UiB
7. Forelesning på videre- og etterutdanningskurs: Tema du underviser
Praksislærerkurs IGS: - forelesning - 1 time
8. Deltakelse i kurs i universitetspedagogikk, for eksempel IGS undervisningsseminar (25. mars eller 23. okt), videogruppelederkurs ell.
Videogruppekurs
9. Pågående forskningsprosjekter (prosjektleder og tittel)
  - Guri Rørtveit. PraksisNett – infrastruktur for forskning i allmenntidmedisin
  - Guri Rørtveit. *Giardia*-prosjektet – epidemiologisk studie
  - Guri Rørtveit. Gastroenteritter i primærhelsetjenesten
  - Guri Rørtveit. Askøy *Campylobacter* Outbreak Study - ASCOS
10. Deltakelse i ”tverrfaglig”² forskningsprosjekter (utover FAM)
Alle prosjektene over
11. Internasjonalt samarbeid på forskning- eller undervisningsprosjekter
  - PraksisNett – infrastruktur for forskning i allmenntidmedisin
  - ASCOS-studien

12. Medieoppslag: antall eller spesifikk referanse

17.06.19 VG

<https://www.vg.no/nyheter/innenriks/i/K3bEe5/vannskandalen-skal-kartlegge-senfoelger-av-campylobacter>

17.06.19 Bergens Tidende

<https://www.bt.no/nyheter/lokalt/i/JoLW86/Sender-sporreskjema-til-alle-innbyggere>

17. 06.19 På Høyden

---

² Definert som samarbeid med andre forskningsgrupper ved IGS eller Med Fak eller andre fakulteter i Norge

<https://pahoyden.no/askoy-campylobacter-giardia/de-skal-forske-pa-vannskandalen/287701>

17.06.19 Askøyværingen
Skal forske på Campylobacterutbruddet

12.09.19 Askøyværingen
<https://www.av-avis.no/nyheter/i/kJXRrX/Forsker-pa-helsen-etter-smitteutbruddet>

13. Leder/administrasjonsansvar: Hva er du ansvarlig for innen FAM, IGS eller UiB?
Instituttleder

14. Annen aktivitet: verv, medlemskap, referee-virksomhet, opponent-virksomhet, foredrag og andre aktiviteter dere mener kan være nyttig å synliggjøre.

- Prisvinner: 2019 The Friedrichs Nordic Prize (nordisk pris for allmennt medisinsk forskning)
- 1. opponent for doktoravhandling i helsefag ved Gondar University, Etiopia 2019
- Opponent for doktoravhandling i medisin ved Universitetet i Umeå, Østersund 2019
- Leder for Sentral brukergruppe for Alrek helseklynge siden starten i 2016
- Leder for styringsgruppe for Senter for alders- og sykehjemsmedisin siden 2016
- Medlem av HelseOmsorg21-rådet, nedsatt av Helse- og omsorgsdepartementet 2015-2019
- Deltaker i Oxford Primary Care Leadership Programme, cohort 5. Ledelsesprogram for forskningsledere i allmennt medisinsk forskning siden 2010
- Medlem av Forskningsudvalget for Fonden i Almen Praksis, Danmark fra 2015

ÅRSRAPPORT FAM 2019

NAVN: Satya P. Sharma

Stilling: 1. amanuensis 20% i FAM i 2019:

Forskningsgruppe: SMIL

1. Vitenskapelige publikasjoner (med referee-bedømming)
ingen
2. Andre publikasjoner (inkludert bøker, bokkapitler, kronikker, abstrakter o.l.).
ingen
3. Pågående veiledning av phd-kandidater
nei
4. Avlagte doktorgrader i 2019
nei
5. Pågående veiledning av forskerlinjestudenter, medisinstudentoppgaver og master
nei
6. Søknad om forskningsmidler i 2019: Registrert hver søknad med info om:
  - a. Kilde (AMFF, AFU, UiB/NFR/Helse Vest/EU/fond/andre kilder....)
  - b. Søknadssum (omtrent)
  - c. Hva du søkte for (PhD, felt arbeid, reiser, osv)
  - d. Fått midler?
nei
7. Forelesning på videre- og etterutdanningskurs: Tema du underviser
Muskel-skjelettlidelser; forelest ved Solstrandkurset, Kursleder og foreleser ved Fysikalsk medisin kurs (Nidelvet kurset), Kursleder og foreleser ved skulderkurset i Bergen.
8. Deltakelse i kurs i universitetspedagogikk, for eksempel IGS undervisningsseminar (25. mars eller 23. okt), videogruppelederkurs ell.
Ja. Begge deler
9. Pågående forskningsprosjekter (prosjektleder og tittel)
nei
10. Deltakelse i ”tverrfaglig”³ forskningsprosjekter (utover FAM)
Er i prosess, men detaljene ikke avklart enda.
11. Internasjonalt samarbeid på forskning- eller undervisningsprosjekter
nei
12. Medieoppslag: antall eller spesifikk referanse
nei
13. Leder/administrasjonsansvar: Hva er du ansvarlig for innen FAM, IGS eller UiB?
nei
14. Annen aktivitet: verv, medlemskap, referee-virksomhet, opponent-virksomhet, foredrag og andre aktiviteter dere mener kan være nyttig å synliggjøre.
nei

---

³ Definert som samarbeid med andre forskningsgrupper ved IGS eller Med Fak eller andre fakulteter i Norge

ÅRSRAPPORT FAM 2019

NAVN: Ingeborg Forthun

Stilling og % i FAM i 2019: 100%

Forskningsgruppe: SMIL

1. Vitenskapelige publikasjoner (med referee-bedømming)
Petersen TG, Forthun I, Lange T et al. Cerebral palsy among children of immigrants in Denmark and the role of socioeconomic status. Eur J Paediatr Neurol. 2019;23(3):507-516.
2. Andre publikasjoner (inkludert bøker, bokkapitler, kronikker, abstrakter o.l.).
3. Pågående veiledning av phd-kandidater
4. Avlagte doktorgrader i 2019
5. Pågående veiledning av forskerlinjestudenter, medisinstudentoppgaver og master
6. Søknad om forskningsmidler i 2019: Registrert hver søknad med info om:
  - a. Kilde (AMFF, AFU, UiB/NFR/Helse Vest/EU/fond/andre kilder....)
  - b. Søknadssum (omtrent)
  - c. Hva du søkte for (PhD, felt arbeid, reiser, osv)
  - d. Fått midler?
7. Forelesning på videre- og etterutdanningskurs: Tema du underviser
8. Deltakelse i kurs i universitetspedagogikk, for eksempel IGS undervisningsseminar (25. mars eller 23. okt), videogruppelederkurs ell.
9. Pågående forskningsprosjekter (prosjektleder og tittel)
Prosjektleder: Ingeborg Forthun. Tittel: famfib 2020 Infeksjon og søvnproblemer i allmennpraksis
10. Deltakelse i ”tverrfaglig”⁴ forskningsprosjekter (utover FAM)
Mothers and Babies in Norway and Denmark (MOBAND – CP) samarbeid med Marianne Strøm (FHI, EPISTAT ved UiB), Dag Moster og Rolv Terje Lie (EPISTAT, UiB) og Mette Christophersen Tollånes (Noklus).
11. Internasjonalt samarbeid på forskning- eller undervisningsprosjekter
12. Medieoppslag: antall eller spesifikk referanse
24.7.19: Lavere risiko for CP hos barn av foreldre med høy utdanning, forskning.no
13. Leder/administrasjonsansvar: Hva er du ansvarlig for innen FAM, IGS eller UiB?
14. Annen aktivitet: verv, medlemskap, referee-virksomhet, opponent-virksomhet, foredrag og andre aktiviteter dere mener kan være nyttig å synliggjøre.
Referee for Developmental Medicine and Child Neurology.

---

⁴ Definert som samarbeid med andre forskningsgrupper ved IGS eller Med Fak eller andre fakulteter i Norge

ÅRSRAPPORT FAM 2019

NAVN: Jan Sture Skouen

20 % i FAM i 2019:

Forskningsgruppe: SMIL

1. Vitenskapelige publikasjoner (med referee-bedømming)

Knapstad MK, Nordahl SHG, **Skouen JS**, Ask T, Goplen FK.

Neck pain associated with clinical symptoms in dizzy patients-A cross-sectional study.
Physiother Res Int. 2019 Dec 8:e1815. doi: 10.1002/pri.1815. [Epub ahead of print]

Knapstad MK, Goplen FK, Ask T, **Skouen JS**, Nordahl SHG.

Associations between pressure pain threshold in the neck and postural control in patients with dizziness or neck pain - a cross-sectional study.

BMC Musculoskelet Disord. 2019 Nov 10;20(1):528. doi: 10.1186/s12891-019-2922-4

Bråten LCH, Rolfsen MP, Espeland A, Wigemyr M, Aßmus J, Froholdt A, Haugen AJ, Marchand GH, Kristoffersen PM, Lutro O, Randen S, Wilhelmsen M, Winsvold BS, Kadar TI, Holmgard TE, Vigeland MD, Vetti N, Nygaard ØP, Lie BA, Hellum C, Anke A, Grotle M, Schistad EI, **Skouen**

Efficacy of antibiotic treatment in patients with chronic low back pain and Modic changes (the AIM study): double blind, randomised, placebo controlled, multicentre trial.

JS, Grøvle L, Brox JI, Zwart JA, Storheim K; AIM study group.

BMJ. 2019 Oct 16;367:l5654. doi: 10.1136/bmj.l5654.

Vikane E, Frøyland K, Næss HL, Aßmus J, **Skouen JS**.

Predictors for Psychological Distress 2 Months After Mild Traumatic Brain Injury.

Front Neurol. 2019 Jun 18;10:639. doi: 10.3389/fneur.2019.00639. eCollection 2019.

Vibe Fersum K, Smith A, Kvåle A, **Skouen JS**, O'Sullivan P.

Cognitive functional therapy in patients with non-specific chronic low back pain-a randomized controlled trial 3-year follow-up.

Eur J Pain. 2019 Sep;23(8):1416-1424. doi: 10.1002/ejp.1399. Epub 2019 May 14.

Kalland Knapstad M, Goplen F, **Skouen JS**, Ask T, Nordahl SHG.

Symptom severity and quality of life in patients with concurrent neck pain and dizziness.
Disabil Rehabil. 2019 Feb 10:1-4. doi: 10.1080/09638288.2019.1571640. [Epub ahead of print]

2. Andre publikasjoner (inkludert bøker, bokkapitler, kronikker, abstrakter o.l.).

3. Pågående veiledning av phd-kandidater (navn, tittel på prosjektet, yrke, dato for begynnelsen og slutt)

- Nakkesmerter og svimmelhet
Nasjonal kompetansetjeneste for vestibulære sykdommer
Øre-nese-halsavdeling
Haukeland Universitetssykehus
PhD kandidat Mari Kalland Knapstad (fysioterapeut)
Start januar 2017 – desember 2019

4. Avlagte doktorgrader i 2019
5. Pågående veiledning av forskerlinjestudenter, medisinstudentoppgaver og master
  - Underviser medisinerstudentene i 6,7,11 og 12 semester.
  - Veileder masterstudentene Joanna Hauken og Ragnhild Rossebø ved IGS. Begge fysioterapeuter.
6. Søknad om forskningsmidler i 2019: Registrert hver søknad med info om:
  - Kilde (AMFF, AFU, UiB/NFR/Helse Vest/EU/fond/andre kilder....)
  - Søknadssum (omtrent)
  - Hva du søkte for (PhD, felt arbeid, reiser, osv)
  - Fått midler?
7. Forelesning på videre- og etterutdanningskurs: Tema du underviser
8. Deltakelse i kurs i universitetspedagogikk, for eksempel IGS undervisningsseminar (25. mars eller 23. okt), videogrupperlederkurs ell.
9. Pågående forskningsprosjekter (prosjektleder og tittel)
  - Planlegger en RCT i primærhelsetjenesten med fastleger i PraksisNett på muske- og skjelettpasienter og lette psykiske lidelser ved første sykmelding. Samarbeider med NORCE, UiB, UiO, Keele, UK.
10. Deltakelse i ”tverrfaglig”⁵ forskningsprosjekter (utover FAM)
  - **BackToBasic**
«The effect of Infliximab in patients with chronic low back pain and Modic changes. A randomized, double blind, placebo-controlled, multicenter trial». PI- principal investigator. Samarbeid med Helse Nord, Midt, Vest og Sør-øst.
  - Planlegger/pilotkjøring: HelseIArbeid prosjekt med Helse Vest og NAV Hordaland for muske-og skjelettpasienter og psykiske lidelser.
11. Internasjonalt samarbeid på forskning- eller undervisningsprosjekter
12. Medieoppslag: antall eller spesifikk referanse
  - Hatt medieoppslag i Dagbladet høsten 2019 om rygg og ett tilsvarende i VG.
13. Leder/administrasjonsansvar: Hva er du ansvarlig for innen FAM, IGS eller UiB?
  - Leder for fagområdet fysikalsk medisin og rehabilitering i ny studieplan for medisinerstudentene
14. Annen aktivitet: verv, medlemskap, referee-virksomhet, opponent-virksomhet, foredrag og andre aktiviteter dere mener kan være nyttig å synliggjøre.
  - Var leder for doktorgradskomite til Heide Øksnes Markussen. Disputas 11. november 2019.12.
Utgikk fra IGS, UiB.

---

⁵ Definert som samarbeid med andre forskningsgrupper ved IGS eller Med Fak eller andre fakulteter i Norge

ÅRSRAPPORT FAM 2019

NAVN: Knut Eirik R Eliassen

Stilling og % i FAM i 2019: Førsteamanuensis 50% (fra mai 2019)

Forskningsgruppe: SMIL

1. Vitenskapelige publikasjoner (med referee-bedømming)
2. Andre publikasjoner (inkludert bøker, bokkapitler, kronikker, abstrakter o.l.).
3. Pågående veiledning av phd-kandidater (navn, tittel på prosjektet, yrke, dato for begynnelsen og slutt)
4. Avlagte doktorgrader i 2019
5. Pågående veiledning av forskerlinjestudenter, medisinstudentoppgaver og master
  - Veileder medisinstudent Diman Barzigar i fordypningsoppgave «Kvalitetsforbedring gjennom legemiddelgjennomgang. En kvalitativ analyse blant fastleger i Norge».
6. Søknad om forskningsmidler i 2019: Registrert hver søknad med info om:
  - a. Kilde (AMFF, AFU, UiB/NFR/Helse Vest/EU/fond/andre kilder)
  - b. Søknadssum (omtrent)
  - c. Hva du søkte for (PhD, felt arbeid, reiser, osv)
  - d. Fått midler?
7. Forelesning på videre- og etterutdanningskurs:
  - Grunnkurs A, Voss, for spesialiteten allmennmedisin:
«Identitet som allmennlege – tilhørighet til faget»
«Særtrekk ved allmennmedisin som fag og praksis»
«Sykdomspanoramaet i allmennmedisin»
8. Deltakelse i kurs i universitetspedagogikk,
  - IGS undervisningsseminar (25. mars og 23. okt)
  - Videogruppelederkurs 6. november
9. Pågående forskningsprosjekter (prosjektleder og tittel)
  - Prosjektleder KE Eliassen: “Other tick borne pathogens among erythema migrans patients”, samarbeid med Statens Serum institutt, København, Linköpings Universitet, Folkehelseinstituttet og Universitetet i Oslo.
  - Prosjektleder KE Eliassen: “Clinical and microbiological aspects of erythema migrans patients in Norwegian general practice”, samarbeid med Sørlandet Sykehus.
10. Deltakelse i ”tverrfaglig”⁶ forskningsprosjekter (utover FAM)
11. Internasjonalt samarbeid på forskning- eller undervisningsprosjekter
12. Medieoppslag:
  - https://www.nrk.no/hordaland/fastlege-slar-alarm-om-multidosesystemet_-_kan-bli-avhengige-av-vanedannende-medisiner-1.14816680
13. Leder/administrasjonsansvar: I ledergruppen for Mentorordningen
14. Annen aktivitet:

---

⁶ Definert som samarbeid med andre forskningsgrupper ved IGS eller Med Fak eller andre fakulteter i Norge

EACH Forum on Healthcare Communication, Leiden, Nederland, september 2019.
Workshop: “Close encounters with the sick: Teaching first-year medical students to connect”. Presentasjon og simulering av faget PASKON fra UiB sammen med professor Edvin Schei.

GRIN, General Practice Research on Infections Network, Leuven, Belgia, september 2019. Foredrag “Other tick borne pathogens among erythema migrans patients”.

Verv: I referansegruppen for Nasjonalt kompetansesenter for flåttbårne sykdommer (NFKS), Sørlandet Sykehus

ÅRSRAPPORT FAM 2019

NAVN: Sverre Sandberg

Stilling og % i FAM i 2019: Professor 20%

Forskningsgruppe: SMIL

1. Vitenskapelige publikasjoner (med referee-bedømming)

1. Naik H, Desnick R, Gouya L, Balwani M, Bissell M, Rees D, et al. EXPLORE: A prospective, multinational natural history study of acute hepatic porphyria patients with recurrent attacks. *Neurology*. 2019;92(15).
2. González-Lao E, Corte Z, Simón M, Ricos C, Coskun A, Braga F, et al. Systematic review of the biological variation data for diabetes related analytes. *Clinica Chimica Acta*. 2019 Jan;488:61–7.
3. monterisi L, Sandberg S. Importanza dell'utilizzo di "Biological Variation Data Critical Appraisal Checklist" nel disegno sperimentale di studi di variabilità biologica. Valutazione a confronto di due pubblicazioni sulla variabilità biologica della proteina S100- β e dell'enolasi neurone specifica. 2019 Jan 11;:1–8.
4. Bukve T, Sandberg S, Vie WS, Sølvik U, Christensen NG, Stavelin A. Commutability of a Whole-Blood External Quality Assessment Material for Point-of-Care C-Reactive Protein, Glucose, and Hemoglobin Testing. *Clin Chem. Clinical Chemistry*; 2019 Mar 11;65(6):791–7.
5. Gjelsvik B, Tran AT, Berg TJ, Bakke Å, Mdala I, Nokleby K, et al. Exploring the relationship between coronary heart disease and type 2 diabetes: a cross-sectional study of secondary prevention among diabetes patients. *BJGP Open. Royal College of General Practitioners*; 2019 Apr;3(1):1–11.
6. Baravelli CM, Sandberg S, Aarsand AK, Tollånes MC. Porphyria cutanea tarda increases risk of hepatocellular carcinoma and premature death: a nationwide cohort study. *Orphanet J Rare Dis. BioMed Central*; 2019 Apr 3;14(1):1–10.
7. Lord SJ, St John A, Bossuyt PM, Sandberg S, Monaghan PJ, O'Kane M, et al. Setting clinical performance specifications to develop and evaluate biomarkers for clinical use. *Ann Clin Biochem*. 5 ed. 2019 Apr 16;55:4563219842265–9.
8. Chen B, Whatley S, Badminton M, Aarsand AK, Anderson KE, Bissell DM, et al. International Porphyria Molecular Diagnostic Collaborative: an evidence-based database of verified pathogenic and benign variants for the porphyrias. *Genet Med*. 2019 May 10;375(11):924–34.
9. Kristoffersen A-H, Stavelin AV, Ajzner E, Kristensen GBB, Sandberg S, Van Blerk M, et al. Pre-analytical practices for routine coagulation tests in European laboratories. A collaborative study from the European Organisation for External Quality Assurance Providers in Laboratory Medicine (EQALM). *Clinical Chemistry and Laboratory Medicine*. 2019 May 14;0(0):292–1521.

10. Marco JD-G, Fernandez-Calle P, Minchinela J, Aarsand AK, Bartlett WA, Aslan B, et al. Biological variation data for lipid cardiovascular risk assessment biomarkers. A systematic review applying the biological variation data critical appraisal checklist (BIVAC). *Clin Chim Acta*. 2019 May 16;495:467–75.
11. Carobene A, Aarsand AK, Guerra E, Bartlett WA, Coskun A, Díaz-Garzón J, et al. European Biological Variation Study (EuBIVAS): Within- and Between-Subject Biological Variation Data for 15 Frequently Measured Proteins. *Clin Chem. Clinical Chemistry*; 2019 Jun 6;65(8):clinchem.2019.304618–1041.
12. Hammersland MH, Aarsand AK, Sandberg S, Andersen J. Self-efficacy and self-management strategies in acute intermittent porphyria. *BMC Health Serv Res*. Sixth ed. BMC Health Services Research; 2019 Jul 1;19(1):1–9.
13. Røraas T, Sandberg S, Aarsand AK, Støve B. A Bayesian Approach to Biological Variation Analysis. *Clin Chem. Clinical Chemistry*; 2019 Jul 1;65(8):995–1005.
14. Sølvik UØ, Løkkebø E, Kristoffersen A-H, Brodin E, Averina M, Sandberg S. Quality of Warfarin Therapy and Quality of Life are Improved by Self-Management for Two Years. *Thromb Haemost*. Georg Thieme Verlag KG; 2019 Aug 1;19(EFirst):1632–41.
15. Kristoffersen A-H, Petersen PH, Bjørge L, Røraas T, Sandberg S. Concentration of fibrin monomer in pregnancy and during the postpartum period. *Ann Clin Biochem*. 2019 Aug 14;89:000456321986973–9.
16. Cooper JG, Bakke A, Dalen I, Carlsen S, Skeie S, Lovaas KF, et al. Factors associated with glycaemic control in adults with Type 1 diabetes: a registry-based analysis including 7601 individuals from 34 centres in Norway. *Diabet Med*. 2019 Aug 30;:dme.14123.
17. Tran A, Gjelsvik B, Berg T, Cooper J, Claudi T, Sandberg S, et al. Potential over- and under-treatment in glycaemic management of type 2 diabetes in general practice in Norway. *Diabetologia*. 2019 Sep;62:S403–4.
18. Gouya L, Ventura P, Balwani M, Bissell DM, Rees DC, Stolzel U, et al. EXPLORE: A Prospective, Multinational, Natural History Study of Patients with Acute Hepatic Porphyria with Recurrent Attacks. *Hepatology*. John Wiley & Sons, Ltd; 2019 Sep 12;377:hep.30936.
19. Gidske G, Aakre KM, Rustad P, Sandberg S, Norling A, Pelanti J, et al. Handling of hemolyzed serum samples in clinical chemistry laboratories: the Nordic hemolysis project. *Clinical Chemistry and Laboratory Medicine*. 2019 Oct 25;57(11):1699–711.
20. Bakke A, Dalen I, Thue G, Cooper J, Skeie S, Berg TJ, et al. Variation in the achievement of HbA1c, blood pressure and LDL cholesterol targets in type 2 diabetes in general practice and characteristics associated with risk factor control. *Diabet Med*. 2019 Oct 25;376:dme.14159.
21. Tran AT, Berg TJ, Gjelsvik B, Mdala I, Thue G, Cooper JG, et al. Ethnic and gender differences in the management of type 2 diabetes: a cross-sectional study from Norwegian general practice. *BMC Health Serv Res*. BioMed Central; 2019 Nov 28;19(1):904–11.

22. Bustad HJ, Toska K, Schmitt C, Vorland M, Skjærven L, Kallio JP, et al. A Pharmacological Chaperone Therapy for Acute Intermittent Porphyrin. *Molecular Therapy*. Elsevier Ltd; 2019 Dec 5;:1–20.
23. Stavelin A, Flesche K, Tollaanes M, Christensen NG, Sandberg S. Performance of Afinion HbA1c measurements in general practice as judged by external quality assurance data. *Clinical Chemistry and Laboratory Medicine*. 2019 Dec 11;0(0):166.

2. Andre publikasjoner (inkludert bøker, bokkapitler, kronikker, abstrakter o.l.).

1. Miller GW, Sandberg S. Quality Management. In: Tietz Fundamentals of Clinical Chemistry and Molecular Diagnostics. 2019. pp. 90–107.
2. Sandberg S, Røraas T, Aarsand AK, Fraser CG. Biological variation. In: Rifai N, Horvath AR, Wittwer CT, editors. Quality Management. 2019. pp. 51–63.

3. Pågående veiledning av phd-kandidater (navn, tittel på prosjektet, yrke, dato for begynnelsen og slutt)

Cand. Med Tone Bukve (Effekt av å delta i et kvalitetssikringssystem). Planlagt innlevering våren 2020

Cand med Åsne Bakke (Trends of care and factors associated with poor and good control of patients with type 2 diabetes in general practice in Norway 2005-2014) Innlevert høsten 2019. Disputas 14. februar 2020

Cand pharm Aslaug Johanne Risøy (Diabetes risk assessment and HbA1c measurements in community pharmacies) Innlevering høst 2020

4. Avlagte doktorgrader i 2019

Cand Pharm Lillian Mo Andreassen (Diabetes in care homes. Special emphasis on medicines and blood glucose measurements)

Cand psychol Carl Barawelli (Long-term clinical and socioeconomic consequences of porphyria – A comparison with the general Norwegian population.)

5. Pågående veiledning av forskerlinjestudenter, medisinstudentoppgaver og master

En master

6. Søknad om forskningsmidler i 2019: Registrert hver søknad med info om:

- a. Kilde (AMFF, AFU, UiB/NFR/Helse Vest/EU/fond/andre kilder....)
- b. Søknadssum (omtrent)
- c. Hva du søkte for (PhD, felt arbeid, reiser, osv)
- d. Fått midler?

Tilslag på NFR søknad (i samarbeid med Biokjemisk Institutt) Pharmacological Chaperone Therapy for Acute Intermittent Porphyrin: 8 mill

Diverse mindre søknader med tilslag på 1-400 000

7. Forelesning på videre- og etterutdanningskurs: Tema du underviser

8. Deltakelse i kurs i universitetspedagogikk, for eksempel IGS undervisningsseminar (25. mars eller 23. okt), videogrupperkurs ell.

9. Pågående forskningsprosjekter (prosjektleder og tittel)

1. Biologisk variasjon – etablering av database og systematisk review av artikler (leder gruppe med ca 25 personer fra 6 land)
2. Point of Care utstyr – kvalitet og nytteverdig (Leder forskning på Noklus)
3. Rosa4 studie og diabetesregister (Leder styringsgruppe m 4. PhD og en post doc kandidat)
4. Terapi for akutt intermitterende porfyri (deltaker i NFR prosjekt)
5. Forskningprosjekter ved porfyri, registerepidemiologi og Quality of Life

10. Deltakelse i ”tverrfaglig”⁷ forskningsprosjekter (utover FAM)

Se ovenfor 3 og 5

11. Internasjonalt samarbeid på forskning- eller undervisningsprosjekter

Se ovenfor 1,2 og 4 innebærer samarbeid med utenlandske forskere

12. Medieoppslag: antall eller spesifikk referanse

Ikke registrert

13. Leder/administrasjonsansvar: Hva er du ansvarlig for innen FAM, IGS eller UiB?

14. Annen aktivitet: verv, medlemskap, referee-virksomhet, opponent-virksomhet, foredrag og andre aktiviteter dere mener kan være nyttig å synliggjøre.

Ledelse / verv

Leder (fra 1996) av Norsk kvalitetsforbedring av laboratorieanalyser utenfor sykehus (Noklus) www.noklus.no.

Leder av Nasjonalt kompetansesenter for porfyrisykdommer, NAPOS, www.napos.no

1. Past-president EFLM (European Federation of Clinical Chemistry and Laboratory Medicine)

---

⁷ Definert som samarbeid med andre forskningsgrupper ved IGS eller Med Fak eller andre fakulteter i Norge

2. Board member IFCC (International Federation of Clinical chemistry and Laboratory Medicine)
3. President European Porphyria Network (EPNET) Association
4. Leder TG (task and finish group) biological variation database i EFLM
5. Medlem Scientific Program Committee Euromedlab, Barcelona 2019
6. Medlem Scientific Programme Committee Euromedlab Munich 2021
7. Expert consultant i EFLM WG-test evaluation (WG-TE)
8. Expert consultant I EFLM WG biological variation
9. Expert consultant EFLM WG-postanalytical phase
10. Expert consultant IFCC Committee on POC
11. IFCC Liason to the WHO for IVD devices
12. IFCC representant The International Consortium for Harmonization of Clinical Laboratory Results
13. Styremedlem i EFLM-AFCB Joint Task Force for Laboratory Medicine in Mobile Societies

Utenlandske foredrag

Tunisian Society for Clinical Biologie, Hammamet February 1th 2019

Lecture: Biological variation

The Power of Personalised Pathology. Pathology Update 2019, February 22-24th Melbourne

Lecture: Why analytical performance specifications are important and how they can be established.

Lecture: Establishment and utility of data on biological variation – an update.

Lecture: Important aspects of establishing a POC quality system outside hospitals

Lecture: A pragmatic approach to sample acceptance and rejection

RCPQAP Workshop on POC testing, February 28th , 2019. Sydney

Lecture: Best Practice POCT

Lecture: EQA of interpretative comments

VII International Symposium. Laboratory Medicine and Quality, Barcelona May 18th 2019

Lecture: What analytical performance specifications should we use? New EFLM Biological Variation database at a glance. New tools and functionalities

Euromedlab Barcelona 202, Barcelona Mai 19-23 2019

Chair – plenary: HEALTH DATA RESEARCH UK (HDR UK):

OPTIONS AND OPPORTUNITIES FOR HEALTH DATA SCIENCE

Chair Symposium: POINT OF CARE TESTING. FROM QUALITY ASSURANCE

STRATEGIES TO CLINICAL UTILITY AND PATIENT OUTCOMES

Lecture: Quality control and analytical performance specifications for different clinical POCT settings. Should they be different?

Chair symposium: Performance specifications in laboratory medicine

Lecture: Introduction to different ways of setting performance specifications in laboratory medicine.

Russian Conference of Laboratory Medicine, Moskva Sept 11-13th

Lecture: Biological variation

Afracamedlab 2019, Marrakesh Sept 25-29

Lecture: Challenges of POC testing

Lecture: Performance Specifications

CELME meeting Prague, Oct 3-4

Lecture: Should we have Different Performance Specifications when we know the clinical reasons for requesting a test?

8th International Congress in Laboratory Medicine, Ljubljana Oct 14

Lecture: Performance specifications in Laboratory Medicine

Lecture: Quality control and analytical performance specifications for different clinical POCT settings. Should they be different?

EQALM symposium, Ljubljana 16-17th

Lecture: Harmonisation and traceability: a global effort - A joint project between ICHCLR and EQALM

27th Balkan Conference in Laboratory Medicine and 30th TBS Antalya Oct. 26-27

Leder + 2 foredrag: Workshop in: How to write a Scientific paper, Kursleder og lecturer (26-27)

Lecture Harmonisation in clinical laboratories and the harmonisation activities of EFLM

International Conference on Clinical Pathology and Laboratory Medicine and 60th anniversary
Centrol Centro Hospitalar Universitário de Sao Joao, Porto Dec 12th

Lecture: Different Performance specifications according to the clinical situation

ÅRSRAPPORT FAM 2019

NAVN: Una Ørvim Sølvik

Stilling og % i FAM i 2019: Førsteamanuensis, 100% (Fagområdegruppe helsevitenskap)

Forskningsgruppe: SMIL

1. Vitenskapelige publikasjoner (med referee-bedømming)
  - Sølvik UØ, Løkkebø E, Kristoffersen AH, Brodin E, Averina M, Sandberg S. Quality of warfarin therapy and quality of life are improved by self-management for two years. *Thrombosis and Haemostasis* 2019;19:1632-1641. <https://www.thieme-connect.com/products/ejournals/html/10.1055/s-0039-1693703> .
  - Bukve T, Sandberg S, Wenche SV, Sølvik U, Christensen NG, Stavelin A. Commutability of a whole-blood external quality assurance material for point-of-care C-reactive protein, glucose, and hemoglobin testing. *Clin Chem* 2019;65:791-797. (nivå 2 tidsskrift) <http://clinchem.aaccjnl.org/content/clinchem/early/2019/03/06/clinchem.2018.300202.full.pdf>
2. Andre publikasjoner (inkludert bøker, bokkapitler, kronikker, abstrakter o.l.).
Abstrakt: ESTRO38, Milano 26. - 30. April 2019. «Organ motion characterization by a novel fiducial marker in esophageal cancer radiotherapy»
3. Pågående veiledning av phd-kandidater (navn, tittel på prosjektet, yrke, dato for begynnelsen og slutt): Aslaug Johanne Risøy, Diagnostisering av type 2 diabetes på apotek, farmasøyt, 01.08.2015
4. Avlagte doktorgrader i 2019: Lillian Mo Andreassen, Diabetes in care homes Special emphasis on medicines and blood glucose measurements, farmasøyt, disputas 20.09.2019
5. Pågående veiledning av forskerlinjestudenter, medisinstudentoppgaver og master:
  - Hovedveileder for medisinstudentene Anette Hetlevik og Rochini Yogarajan på særoppgaveprosjektet "Diagnose av diabetes type 2". Leverte våren 2019.
  - Medveileder for Guro Fagernes, masteroppgave «Mer enn bare ett stikk. Pasienten sine erfaringer ved blodprøvetaking». Muntlig mastergradseksamen våren 2019.
  - Medveileder for Turid Husevåg Sulen, masteroppgave «Preoperative chemo radiotherapy of esophageal cancer: An in-silico study comparing 3D conformal radiotherapy versus intensity modulated radiotherapy and dose escalated intensity modulated radiotherapy regarding normal tissue complication probability». Muntlig mastergradseksamen våren 2019.
  - Medveileder for Else Marie Svinås, masteroppgave "Dosereduksjon og diagnostisk ytelse, en sammenligning av PET/CT med diagnostisk CT og PET/MR". Leverte høsten 2019.
  - Medveileder for Christine Eikefet, masteroppgave «Hvilke erfaringer har radiografer med ivaretagelse av pasientsikkerhet ved MR-undersøkelser?».
  - Medveileder for Hege Alvheim, masteroppgave «Interferens av antifosfolipidantistoff på ulike PT-INR-metoder, ved warfarinbehandling».
  - Medveileder for Kjersti Østrem, masteroppgave «Sammenligning av laboratorieundersøkelser som kan redusere risikoen for akutte hemolytiske transfusjonsreaksjoner ved fullblodstransfusjoner».

- Medveileder for Camilla Grindeland Boer, masteroppgave «Vurdering av individuelt tilpasset protonterapi sammenliknet med fotonterapi for pasienter med lokalavansert ikke-småcellet lungekreft (NSCLC)»
  - Medveileder for Christoffer Moen, masteroppgave “Impact of anatomical changes and variable relative biological effectiveness in radiotherapy for head and neck patients”
  - Medveileder for Linn Tøsdal, masteroppgave «Kan kunstig intelligens erstatte radiografers kvalitetssikringsarbeid av posisjoneringsparametere i mammografiprogrammet?»
6. Søknad om forskningsmidler i 2019: Registrert hver søknad med info om:
    - a. Kilde (AMFF, AFU, UiB/NFR/Helse Vest/EU/fond/andre kilder)
    - b. Søknadssum (omtrent)
    - c. Hva du søkte for (PhD, felt arbeid, reiser, osv)
    - d. Fått midler?
  7. Forelesning på videre- og etterutdanningskurs: Tema du underviser
  8. Deltakelse i kurs i universitetspedagogikk, for eksempel IGS undervisningsseminar (25. mars eller 23. okt), videogrupperlederkurs ell.: IGS undervisningsseminar 25. mars og 23. oktober. Seminar for veiledere for PhD-kandidater 21.02.19 og 29.11.19
  9. Pågående forskningsprosjekter (prosjektleder og tittel):
    - Prosjektleder: Tone Vonheim Madsen
Tittel: «Kvalitetsforbedringsprosjekt ved bruk av data fra Norsk diabetesregister for voksne (NDV). Type 1-diabetes: Forebygge utvikling av senkomplikasjoner ved å redusere HbA1c hos høyrisikopasienter, dette ved hjelp av eksisterende ressurser i avdelingen»
    - Prosjektleder: Una Sølvik
Tittel: «Faktorer som er assosiert med kronisk nyresykdom hos pasienter med diabetes i Norge»
    - Prosjektleder: Una Sølvik
Tittel: «Erfaringer med diagnostisering og oppfølging av personer med type 2 diabetes hos norske fastleger»
  10. Deltakelse i ”tverrfaglig”⁸ forskningsprosjekter (utover FAM)
  11. Internasjonalt samarbeid på forskning- eller undervisningsprosjekter
  12. Medieoppslag: antall eller spesifikk referanse
  13. Leder/administrasjonsansvar: Hva er du ansvarlig for innen FAM, IGS eller UiB?
Undervisningsgrupperleder Helsevitenskap, Ansvarlig for FoU-møter på Noklus
  14. Annen aktivitet: verv, medlemskap, referee-virksomhet, opponent-virksomhet, foredrag og andre aktiviteter dere mener kan være nyttig å synliggjøre.
Medlem i Norsk Selskap for Medisinsk Biokjemi
Referee: BMC Infectious Diseases, Journal of clinical laboratory analysis, Scandinavian Journal of Clinical and Laboratory Investigation
Midtveiskomite: Wegdan Hasha, høsten 2019
Foredrag: Noklus FoU dag 09.12.19. «Analytisk kvalitet og brukervennlighet, evaluering av to hurtigtester for påvisning av Streptokokker»

---

⁸ Definert som samarbeid med andre forskningsgrupper ved IGS eller Med Fak eller andre fakulteter i Norge

ÅRSRAPPORT FAM 2019

NAVN: Siri Waage

Stilling og % i FAM i 2019: Postdok, 50 % frem til 1.5.19

Forskningsgruppe: SMIL

1. Vitenskapelige publikasjoner (med referee-bedømming)
  1. Zakariassen E, Waage S, Harris A, Gatterbauer-Trischler P, Lang B, Voelckel W, Pallesen S, Bjorvatn B. Causes and management of sleepiness among pilots in a Norwegian and an Austrian Air Ambulance service – a comparative study. *Air Medical Journal* 2019; 38: 25-29. Nivå 1. PMID: 30711081.
  2. Vedaa Ø, Harris A, Erevik EK, Waage S, Bjorvatn B, Sivertsen B, Moen BE, Pallesen S. Short rest between shifts (quick returns) and night work are associated with work related accidents. *International Archives of Occupational and Environmental Health* 2019; 92: 829-835. PMID: 30879132. Nivå 1.
  3. Sørengaard TA, Karlsen H, Langvik E, Pallesen S, Bjorvatn B, Waage S, Moen BE, Saksvik-Lehouillier I. Insomnia as a partial mediator in the relationship between personality and future symptoms of anxiety and depression among nurses. *Frontiers in Psychology* 2019; 10: 901. PMID: 31105623. Nivå 2.
  4. Vedaa Ø, Pallesen S, Erevik E, Svensen E, Waage S, Bjorvatn B, Sivertsen B, Harris A. Long working hours are inversely related to sick leave in the following 3 months: a 4-year registry study. *International Archives of Occupational and Environmental Health* 2019; 92: 457-466. PMID: 30406330. Nivå 1.
  5. Buchvold HV, Pallesen S, Waage S, Moen BE, Bjorvatn B. Shift work and lifestyle factors: A 6-year follow-up study among nurses. *Frontiers in Public Health* 2019; 7: 281. PMID: 31750282.
  6. Flaa TA, Harris A, Bjorvatn B, Gundersen H, Zakariassen E, Pallesen S, Waage S. Sleepiness among personnel in the Norwegian air ambulance service. *International Archives of Occupational and Environmental Health* 2019; 92: 1121-1130. PMID: 31183552. Nivå 1.
  7. Matre D, Nilsen KB, Katsifaraki M, Waage S, Pallesen S, Bjorvatn B. Pain complaints are associated with quick returns and insomnia among Norwegian nurses, but do not differ between shift workers and day only workers. *International Archives of Occupational and Environmental Health*, *in press*. PMID: 31691014.
2. Andre publikasjoner (inkludert bøker, bokkapitler, kronikker, abstrakter o.l.)

1. Pallesen S, Bjorvatn B, Moen BE, Thun E, Waage S. Undersøkelsen om skiftarbeid, søvn og helse (SUSSH) blant norske sykepleiere har nå blitt gjennomført for 10. gang. Sykepleien.no, 2019.
2. Aasnæs T, Waage S, Blytt KM, Bjorvatn B. Evaluering av Nasjonal konferanse og tidsskriftet SØVN. SØVN 2019; 12(2): 16-19.
3. Pågående veiledning av phd-kandidater (navn, tittel på prosjektet, yrke, dato for begynnelsen og slutt)
  1. Hovedveileder for Tine Almenning Flaa på doktorgradsprosjektet «Søvn og tretthet blant redningsmenn og piloter i luftambulansetjenesten». Finansierte av NLA fra januar 2018.
  2. Medveileder for Erlend Sunde på prosjekt "Effects of bright light intervention for adaptation to night work: Shift work simulation experiments." Finansierte med midler fra Psykologisk fakultet. Startet høsten 2016.
  3. Medveileder for Hogne Buchvold på doktorgradsprosjektet «Skiftarbeid og nattarbeid: Påvirkning på vekt og metabolske sykdommer». Finansierte av midler fra Allmennt medisinsk Forskningsfond (AMFF) fra høsten 2017. Planlagt disputas 10.2.20.
4. Avlagte doktorgrader i 2019
Ingen
5. Pågående veiledning av forskerlinjestudenter, medisinstudentoppgaver og master
  1. Hovedveileder særoppgave i medisin for Mona Sharma på prosjekt om endringer i søvn og søvnrelaterte helse mål under og etter en livsstilsintervensjon. Innlevert 15.11.19.
  2. Veileder masteroppgave i fysioterapi for Trygve Bruun Endal på prosjekt "Effekt på fysisk form, symptomer, funksjon og relasjon etter 16 ukers strukturert styrke- og utholdenhetstrening i gruppe for pasienter med psykoselidelse". Muntlig eksamen 16.12.19.
6. Søknad om forskningsmidler i 2019
  7. NFR
  8. 10.000.000
  9. Forskningsprosjekt
  10. 9.700.000 mill
11. Forelesning på videre- og etterutdanningskurs
2 t om søvn og søvnsykdommer, Diff.kurs for manuellterapeuter

It om å lage poster, NAFALM forskerskole
2 t om søvn, søvnsykdommer og skiftarbeid, videreutdanning i lungesykepleie

12. Deltakelse i kurs i universitetspedagogikk

Nei

13. Pågående forskningsprosjekter (prosjektleder og tittel)

Prosjektleder: Ståle Pallesen/Bjørn Bjorvatn/Siri Waage.

Tittel: Søvn, skiftarbeid og helse blant sykepleiere.

Prosjektleder: Siri Waage.

Tittel: Søvn og fatigue blant piloter og redningsmenn i luftambulansen.

Prosjektleder: Bjørn Bjorvatn.

Tittel: Søvn og skiftarbeid (WOW-prosjektet).

Prosjektleder: Bjørn Bjorvatn.

Tittel: Soveromsvaner i den norske befolkning.

Prosjektleder: Eivind Meland.

Tittel: «Promoting health in Healthy Living Centres – does it work, how does it work, and why?»

14. Deltakelse i ”tverrfaglig”⁹ forskningsprosjekter (utover FAM)

1. Prosjektleder: Ståle Pallesen/Bjørn Bjorvatn/Siri Waage.

Tittel: Søvn, skiftarbeid og helse blant sykepleiere.

2. Prosjektleder: Siri Waage.

Tittel: Søvn og fatigue blant piloter og redningsmenn i luftambulansen.

3. Prosjektleder: Bjørn Bjorvatn.

Tittel: Søvn og skiftarbeid (WOW-prosjektet).

15. Internasjonalt samarbeid på forskning- eller undervisningsprosjekter

1. Forskere i nettverket: Bjørn Bjorvatn, Ståle Pallesen, Bente Moen, Siri Waage, Nils Magerøy, Ingvild Saksvik-Lehouillier, Corne Roelen, Torbjørn Åkerstedt, Giovanni Costa, Simon Folkard mfl.

Tittel: Skiftarbeid, søvn og helse hos sykepleiere.

---

⁹ Definert som samarbeid med andre forskningsgrupper ved IGS eller Med Fak eller andre fakulteter i Norge

Samarbeidende helseregion/land: Helse Vest, Helse Midt, Sverige, Italia, Nederland, England.

2. Forskere i nettverket: Bjørn Bjorvatn, Siri Waage, Ståle Pallesen, Mikko Sallinen, Göran Kecklund, Ingvild Saksvik-Lehouillier.
Tittel: WOW – Skiftarbeid og søvn.
Samarbeidende helseregion/land: Helse Vest, Helse Midt, Sverige, Finland.

16. Medieoppslag: antall eller spesifikk referanse

1. Klokken minutt for minutt. Innslag på NRK 2, TV.

17. Leder/administrasjonsansvar: Hva er du ansvarlig for innen FAM, IGS eller UiB?

18. Annen aktivitet: verv, medlemskap, referee-virksomhet, opponent-virksomhet, fordrag og andre aktiviteter dere mener kan være nyttig å synliggjøre.

1. Senterkoordinator Nasjonal kompetansetjeneste for søvnsykdommer.
2. Redaktør for tidsskriftet SØVN.
3. Medlem av Bergen søvn og kronobiologinettverk (BeSCN).
Tverfakultært forskningsnettverk, UIB, HVL, FHI, Helse Bergen.
4. Medlem av «scientific comittee» i Working Time Society for internasjonal skiftarbeidskongress arrangert i Idaho, USA, september 2019.
5. Samarbeidspartner på søknad om FRIPRO som utgår fra miljø på NTNU.
6. Midtveisevaluering PhD-løp.
7. Referee-virksomhet.